

Handleiding verstrekking van BRP-gegevens aan EU-overheidsorganen

In het kader van de bestuurlijke aanpak van
georganiseerde criminaliteit/ondermijning

Inhoud

Aanleiding	4
Aanpassing BRP-verordening	4
1.1 Verstrekking aan derden	4
Beslisboom NVVB ⁵	5
1.2 Voorwaarden voor verstrekking	6
1.2.1 De verstrekking wordt gerechtvaardigd door een ‘gewichtig maatschappelijk belang’ voor de Nederlandse gemeente	6
1.2.2 De verstrekking is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de derde	6
1.2.3 Het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene staan aan de verstrekking niet in de weg	6
1.3 Verstrekking aan buitenlandse EU-overheidsorganen	7
Welke gegevens?	7
Protocolleer-plicht	8
Bijlage 1: Hand-out verstrekking BRP-gegevens aan EU-overheidsorganen	9

Aanleiding

Georganiseerde criminaliteit/ondermijning stopt niet bij de grens. Criminelen gebruiken de landsgrenzen in hun voordeel daar waar overheden juist aanlopen tegen barrières ten gevolge van dezelfde grenzen. Het EURIEC gaat aan de hand van casussen na of en in hoeverre internationaal informatie kan worden uitgewisseld in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning.

Uit de casuïstiek van het EURIEC blijkt dat buitenlandse bestuursorganen bij de uitvoering van hun taken (bijv. vergunningverlening) regelmatig te maken krijgen met Nederlandse ingezetenen. Vaak hebben zij behoefte aan informatie over deze personen, zoals informatie uit de Basisregistratie persoonsgegevens (BRP). Het EURIEC heeft onderzocht of het mogelijk is om als buitenlands EU-overheidsorgaan (bijv. een Belgische of Duitse gemeente) persoonsgegevens uit de BRP op te vragen bij de Nederlandse gemeente waar een subject woonachtig is. Gedurende dit onderzoek heeft afstemming met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) plaatsgevonden, alsook met de gemeenten Maastricht, Heerlen, Valkenburg en Sittard-Geleen.

Om de verstrekking van BRP-gegevens vanuit Nederland mogelijk te maken is het noodzakelijk dat Nederlandse gemeenten een wijziging doorvoeren in hun gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP. Het EURIEC biedt Nederlandse gemeenten deze handleiding waarmee de gemeente de aanpassing van de Verordening Gegevensverstrekking BRP kan realiseren. Bij deze handleiding, ten behoeve van de aanpassing van de gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP, wordt een hand-out verstrekt waarin alle benodigde stappen beknopt worden weergegeven.

Aanpassing BRP-verordening

Nederland kent een Basisregistratie personen (BRP). De BRP bevat persoonsgegevens over de ingezetenen van Nederland. Het doel van de BRP is Nederlandse overheidsorganen te voorzien van de in de registratie opgenomen gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taak.¹

1.1 Verstrekking aan derden

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor het bijhouden van de BRP voor haar ingezetenen. De Wet BRP bepaalt wanneer welke informatie mag worden verstrekt aan andere Nederlandse overheidsorganen of aan derden.² Gemeenten kunnen in hun gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP door derden verrichte werkzaamheden aanwijzen, ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt. In deze Verordening wordt ook bepaald aan welke categorieën van derden deze gegevens kunnen worden verstrekt.³

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) heeft een **handreiking en beslisboom** opgesteld aan de hand waarvan ambtenaren Burgerzaken of Publiekszaken bepalen wanneer zij wel of niet kunnen voldoen aan een verzoek om op papier gegevens uit de basisregistratie te verstrekken.⁴ In het stroomschema op de volgende pagina is deze beslisboom van de NVVB gedeeltelijk overgenomen ingevuld voor een verstrekking van BRP-gegevens aan een buitenlands EU-overheidsorgaan ten behoeve van diens bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning. Hierbij is er vanuit gegaan dat deze categorie van derden is opgenomen in de gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP. In paragraaf 1.3 wordt hier verder op ingegaan.

Uit de beslisboom blijkt dat bij een verzoek van een buitenlands EU-overheidsorgaan, art. 3.9 Wet BRP van toepassing is: bij gemeentelijke verordening aangewezen derden. De categorie bij gemeentelijke verordening aangewezen derden is door de NVVB opgenomen in schema 3 van de

¹ Art. 1.3 Wet BRP.

² Hoofdstuk 3, Afdeling 1 Wet BRP.

³ Art. 3.9, lid 2 Wet BRP.

⁴

Beslisboom NVVB⁵

Is de aanvrager een (Nederlands) overheidsorgaan?

Nee

Is de aanvrager een derde in de zin van art. 3.6 BRP?

- Gebruik van de gegevens is voorgeschreven in een algemeen verbindend voorschrift, óf
- De derde heeft voorafgaande toestemming van de bevragee, óf
- De door de derde te verrichten werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen.

Nee

Is de aanvrager een derde in de zin van art. 3.9 BRP?

Verstrekking aan een derde die is voorzien bij gemeentelijke verordening voor zover:

- De derde voorafgaande schriftelijke toestemming heeft van de bevragee, óf
- De informatie bedoeld is voor het verrichten van werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang voor de gemeente

(Dit betreft ook verstrekking aan een overheidsorgaan, persoon of organisatie vanuit een land buiten de EU, indien een internationaal verdrag of besluit voorziet in de verstrekking)

Ja

Is er sprake van een verstrekingsbeperking?

Indien de ingeschrevene gebruik heeft gemaakt van zijn recht zoals bepaald in art. 3.21 Wet BRP vindt geen verstrekking plaats

Nee

Verstrekken

Ja

Niet verstrekken

handreiking '**Schema gegevensverstrekkingen**'. Het gemeentebestuur stelt (binnen de kaders van art. 3.9 Wet BRP) vast in welke gevallen de verstrekking van gegevens, over inwoners en overleden inwoners, in het belang van de gemeente is, en neemt dit op in de gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP.⁶ In deze handreiking is onder paragraaf 1.3 een voorbeeld van het ingevulde schema opgenomen zodat de gemeenten dit in het schema in hun eigen Verordening Gegevensverstrekking BRP kunnen overnemen.

N.b.: Aan deze categorie van derden mag geen 'Registratie Niet Ingezetenen uittreksel' (RNI uittreksel) verstrekt worden.⁷ Dit mag ook niet als de gemeente of de RNI-loketgemeente een verordening heeft die verstrekking aan deze derden toestaat.⁸ De gemeente mag hooguit een afschrift uit de BRP verstrekken waarop vermeld staat dat de bevraagde persoon geen inwoner meer is in Nederland.⁹

1.2 Voorwaarden voor verstrekking

Om te verstrekken aan een buitenlands EU-overheidsorgaan ten behoeve van bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning dient aan drie voorwaarden te zijn voldaan. Verstrekking is slechts mogelijk voor zover de:¹⁰

1. door de derde verrichte werkzaamheden een **gewichtig maatschappelijk belang** voor de Nederlandse gemeente dienen, en
2. de verstrekking **noodzakelijk is** voor de behartiging van het **gerechtvaardigd belang van de derde**,
3. en het **belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene** niet aan de verstrekking in de weg staat.

Deze voorwaarden worden hieronder verder toegelicht:

1.2.1 De verstrekking wordt gerechtvaardigd door een 'gewichtig maatschappelijk belang' voor de Nederlandse gemeente

De bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning is zo'n gemeentelijk (Nederlands) maatschappelijk belang. Door de samenwerking tussen Nederlandse overheidsorganen en overheidsorganen uit andere EU-lidstaten wordt georganiseerde criminaliteit/ondermijning tegengegaan. Het zal bij een dergelijk verzoek immers gaan om een Nederlandse ingezetene die in het

buitenland (mogelijk) criminele activiteiten verricht. Ingezetenen van de Nederlandse (verstreckende) gemeente hebben belang bij de verstrekking, om de volgende redenen:

- Door de verstrekking van de gegevens wordt de aanpak van ondermijnende criminaliteit vergemakkelijkt. Dit is bijvoorbeeld het geval als het vermoeden bestaat dat een betrokkene waarvan een pand wordt gesloten, woonachtig is in een Nederlandse gemeente. De buitenlandse gemeente wil de betrokkene kunnen aanschrijven, maar heeft daarvoor uiteraard het adres nodig.
- Door de verstrekking, die deel uitmaakt van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning in het buitenland, wordt deze persoon tegengewerkt in het verwerven van crimineel inkomen. Dit criminele inkomen wordt anders mogelijk in de Nederlandse gemeente waar deze persoon ingezetene is geïnvesteerd, wat leidt tot een oneerlijke concurrentiepositie ten opzichte van mede-ingezetenen.
- Door dergelijke gegevensuitwisselingen kunnen ongewenste verplaatsingseffecten tegen gegaan worden. Als dit niet het geval is, wordt het voor criminelen nog lucratiever om misbruik te maken van de grens.

1.2.2 De verstrekking is noodzakelijk voor de behartiging van het gerechtvaardigd belang van de derde

Het gerechtvaardigd belang van de derde heeft hier betrekking op het gerechtvaardigd belang van het buitenlandse EU-overheidsorgaan waaraan de informatie wordt verstrekt. Verstrekking is noodzakelijk ten behoeve van de bestuurlijke aanpak van (grensoverschrijdende) georganiseerde criminaliteit/ondermijning door het ontvangende buitenlandse EU-overheidsorgaan (uitvoering van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag; art. 6, lid 1, onder e AVG).

1.2.3 Het belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene staan aan de verstrekking niet in de weg

Per casus zal bekeken moeten worden of het belang van de nationale of openbare veiligheid en doelstellingen van algemeen belang zwaarder wegen dan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van betrokkene. Daarom dient de aanvraag van een buitenlandse gemeente gemotiveerd te zijn om

⁶ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 15.

⁷ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 15.

⁸ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 15.

⁹ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 8.

¹⁰ Art. 3.9, lid 2 Wet BRP.

zo een belangenafweging te maken. Indien geconcludeerd wordt dat de gegevens kunnen worden verstrekt, betreft het een schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie. De gemeente houdt aantekening van wanneer welke persoonsgegevens aan wie met welk doel zijn verstrekt. Betrokkene heeft recht op inzage in deze aantekeningen.¹¹

1.3 Verstrekking aan buitenlandse EU-overheidsorganen

De BRP is in beginsel bedoeld voor de Nederlandse overheid. De verstrekking aan buitenlandse EU-overheidsorganen (ongeacht of dit nationale, regionale of gemeentelijke overheden betreft) is niet expliciet geregeld in de Wet BRP.¹² Daarom moet dit in de gemeentelijke verordening als categorie worden toegevoegd.

In schema 3 van de NVVB is als voorbeeld voor een categorie van bij gemeentelijke verordening aan te wijzen derden “Buitenlandse EU-overheidsorganen” genoemd.¹³ Dit voorbeeld is echter niet toegespitst op de verstrekking vanwege de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning. Verder wordt bij deze algemene bepaling uitgegaan van toestemming van betrokkene. In het kader van de verstrekking van BRP-gegevens ten behoeve van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning is het niet wenselijk om eerst toestemming aan betrokkene te vragen. Het EURIEC adviseert gemeenten daarom om een aanvullende, meer specifieke, categorie van aangewezen derden toe te voegen in schema 3 van de Verordening Gegevensverstrekking BRP:

Welke gegevens?

Het gaat om gegevens van ingeschrevenen ten aanzien van wie het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk is voor het bijhouden van de persoonslijst. In het kader van een verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan belast met de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning kunnen slechts de volgende algemene gegevens worden verstrekt:¹⁴

- de naam en het geslacht;
- de geslachtsnaam van de echtgenoot / geregistreerde partner / eerdere echtgenoot / eerdere geregistreerde partner;
- het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot / geregistreerde partner / eerdere echtgenoot / eerdere geregistreerde partner;
- het adres;
- de bijhoudingsgemeente;
- de geboortedatum en de datum van overlijden.

Hoe worden de gegevens verstrekt?

De Nederlandse gemeente verstrekt de gegevens uit de BRP schriftelijk aan het verzoekende buitenlandse EU-overheidsorgaan.

Wie	Waarvoor	Welke gegevens	Verstrekkingsovereenkomst	Leges	Basis
Buitenlandse EU-overheidsorganen belast met de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning.	Bestuurlijke aanpak van (grensoverschrijdende) georganiseerde criminaliteit/ondermijning	Maximaal de gegevens genoemd in art. 3.9, lid 4 Wet BRP	Mogelijk	Ja	Art. 3.9, lid 2 Wet BRP

¹¹ Art. 3.22, lid 1 Wet BRP.

¹² ‘Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen’ 2019, p. 21.

¹³ ‘Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen’ 2019, p. 15.

¹⁴ Art. 3.9, lid 4 Wet BRP

Protocolleer-plicht

De Nederlandse gemeente die verantwoordelijk is voor de verstrekking van gegevens houdt gedurende twintig jaren volgend op de verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan aantekening van de verstrekking (protocolleer-plicht).¹⁵ De situaties waarin de protocolleer-plicht niet van toepassing is, zijn opgesomd in het Besluit basisregistratie personen.¹⁶ De verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan in het kader van bestuurlijke aanpak van (grensoverschrijdende) georganiseerde criminaliteit/ondermijning valt hier niet onder. De burger heeft gedurende twintig jaar recht op inzage van de aantekening van de verstrekking aan het buitenlandse EU-overheidsorgaan.¹⁷

Ontvangst door buitenlands EU-overheidsorgaan
De verstrekte gegevens komen terecht in een omgeving (een verwerking van persoonsgegevens) van het betreffende buitenlandse EU-overheidsorgaan. Dit overheidsorgaan is de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG.

Hierop is vervolgens de AVG en aanvullend de Uitvoeringswet AVG van het land waaruit het verzoevende buitenlandse EU-overheidsorgaan afkomstig is van toepassing. Dit betekent dat deze aantoonbaar moet voldoen aan de eisen die de AVG en de betreffende Uitvoeringswet AVG stelt ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens. Het voldoen aan de eisen uit de AVG en de nationale uitvoeringswet is een essentiële voorwaarde om te verstrekken. De vragende gemeente moet bij het verzoek de wettelijke grondslag (bijvoorbeeld artikelen uit de Nieuwe Gemeentewet, het Gemeentedecreet en / of lokale reglementering) geven op basis waarvan de gegevens worden opgevraagd.

Ontvangende overheidsorganen dragen er zorg voor dat zij als verwerkingsverantwoordelijke aan de eisen die de AVG stelt ten aanzien van het verwerken van persoonsgegevens voldoen en kunnen dat aantonen.

15 Art. 3.11, lid 1 Wet BRP

16 Art. 42 Besluit basisregistratie personen

17 Art. 3.22, lid 1 Wet BRP

Bijlage 1: Hand-out verstrekking BRP-gegevens aan EU-overheidsorganen

Stap 1: Nederlandse gemeente ontvangt een gemotiveerd verzoek van een buitenlands EU-overheidsorgaan belast met de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Stap 2: Nederlandse gemeente toetst schema 3 van zijn Verordening Gegevensverstrekking BRP:

Wie	Waarvoor	Welke gegevens	Verstrekking-beperking	Leges	Basis
Buitenlandse EU-overheidsorganen belast met de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning.	Bestuurlijke aanpak van (grensoverschrijdende) georganiseerde criminaliteit/ondermijning	Maximaal de gegevens genoemd in art. 3.9, lid 4 Wet BRP	Mogelijk	Ja	Art. 3.9, lid 2 Wet BRP

Stap 3: Nederlandse gemeente verstrekt schriftelijk de toegestane gegevens aan het buitenlandse EU-overheidsorgaan.

Stap 4: Nederlandse gemeente houdt gedurende twintig jaren volgend op de verstrekking aantekening van de verstrekking (protocolleer-plicht).

Stap 5: Het EU-overheidsorgaan ontvangt de verstrekte gegevens en voldoet bij de verwerking hiervan aantoonbaar aan de de eisen van de AVG en de voorwaarden gesteld in de nationale AVG-Uitvoeringswet.

© 2022, EURIEC

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

E: euriec.rik.limburg@politie.nl

T: 088 – 1687380

W: euriec.eu

P: Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht